

در جستجوی عرفان اسلامی

آیت‌الله محمد تقی مصباح یزدی

www.ketab.ir

تدوین و نگارش:

محمد مهدی نادری قمی

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۳۹۸

www.ketab.ir

مصباح یزدی، محمدتقی، ۱۳۱۴ -

در جستجوی عرفان اسلامی / محمدتقی مصباح یزدی؛ تدوین و نگارش: محمدمهدی نادری قمی. - قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته الله علیه.
۲۵۲ ص. (انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته الله علیه: ۴۲۹؛ عرفان: ۹).

ISBN: 964 - 411 - 268 - 7

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. ۲۵۲ - ۲۵۱؛ همچنین به صورت زیر نویس.

۱. عرفان اسلامی. الف. نادری قمی، محمدمهدی، ۱۳۵۰ - ب. عنوان.

BP ۲۸۴/۵/م ۶۰۲

۴۳۹

شماره ردیف

عرفان-۹

شماره موضوعی

۱۳۸۶-۹

www.ketab.ir

در جستجوی عرفان اسلامی

مؤلف: آیت‌الله محمدتقی مصباح‌یزدی

تدوین و نگارش: محمدمهدی نادری‌قمی

ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته

چاپ: نگارش

نوبت و تاریخ چاپ: هفتم، زمستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدا، کوی ممتاز، پلاک ۳۸
تلفن و نامبر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶

● شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)
تلفن: ۰۲۵-۳۲۱۱۳۶۲۹

فهرست مطالب

۹	مقدمهٔ معاونت پژوهش
۱۳	مقدمه نگارنده

فصل اول: کلیات / ۲۳

۲۳	انواع تمایلات انسان
۲۶	نیازهای روحی انسان و تحولات نامحسوس آن
۲۷	میل‌های موقت و میل‌های ماندگار
۲۸	خودشکوفایی و ناخودشکوفایی تمایلات انسانی
۲۹	تمایلات عرفانی؛ خودشکوفایا ناخودشکوفایا
۳۲	تمایلات عرفانی، اصیل‌ترین تمایلات آدمی
۳۳	«عرفان» چیست؟
۳۶	عرفان نظری و عرفان عملی
۴۰	تصوف و عرفان
۴۱	«عارف» کیست؟
۴۹	عرفان، فلسفه و عقل
۵۳	عرفان در اسلام
۶۳	«عرفان» و «شرع»؛ متلازم یا متفارق؟

فصل دوم: تحریف و انحراف در آموزه‌های عرفانی / ۶۵

- ۶۵ ..... تحریف ادیان آسمانی
- ۷۲ ..... عمد و سهو در تحریف ادیان
- ۷۵ ..... دو نمونه از انحراف در صدر اسلام
- ۷۸ ..... گوشه‌نشینی، تفکری انحرافی و باطل
- ۸۱ ..... دو منشأ اصلی تحریف و انحراف
- ۸۷ ..... تحلیلی از عوامل انحراف در باب عرفان
- ۹۱ ..... ثروت و قدرت، طعمه شیادان و مدعیان عرفان
- ۹۵ ..... رد پای استعمار در عرفان‌سازی و ترویج صوفی‌گری

فصل سوم: شاخصه‌های عرفان اسلامی و راستین / ۱۱۳

- ۱۱۳ ..... ضرورت و اهمیت بحث شاخصه‌ها
- ۱۱۵ ..... پیشینه عرفان در جوامع انسانی
- ۱۲۲ ..... اسرارِ مگو؟! .....
- ۱۲۹ ..... تبیین شاخصه‌های عرفان صحیح بر مبنای تحلیلی عقلی
- ۱۳۶ ..... ویژگی‌های عرفان اسلامی در آینه کتاب و سنت
- ۱۳۶ ..... ۱. مطابقت با فطرت
- ۱۳۸ ..... ۲. همه جانبه بودن
- ۱۴۶ ..... ۳. عدم مخالفت با شریعت
- ۱۵۳ ..... دو بعد مادی و معنوی انسان؛ متعارض یا متقارب؟
- ۱۵۹ ..... پاسخی از امام باقر علیه السلام
- ۱۶۱ ..... پاسخ امام صادق علیه السلام به کج‌اندیشان راه عرفان
- ۱۷۴ ..... امام خمینی علیه السلام، تجسمی از عرفان راستین

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت؛ اصیل ترین، جاودانه ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جانها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل پرستان چه توطئه ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته اند. چه تلخ واقعیتی است مظلومیت حقیقت، و چه شیرین حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین رفتنی و نگویند. این والا و بالانشین حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام دار کوشش های خالصانه و پایان ناپذیر حقیقت جویانی است که در عرصه نظر و عمل، کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته اند. در این میان، نقش و تأثیر ادیان و پیامبران الهی، و به ویژه اسلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و جانشینان برحق و گرامی او علیه السلام، برجسته ترین است.

دانشمندان نام آور شیعه رسالت خطیر و بی نظیر خویش را بهره گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت پرستان حقیقت گریز دانسته و در این راه دیده ها سوده و جانها فرسوده اند. اکنون، در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت افزاری و نرم افزاری در عرصه های گوناگون برای سیطره بر جهان می کوشند، رسالت حقیقت خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به ویژه عالمان دین، بس عظیم تر و سخت دشوارتر است.